

Såtid i havre

af Jesper Hansen

Det har altid været kendt at såtidspunktet har stor betydning for udbyttet i kornafgrøderne. Sen såning medfører alt andet lige lavere udbytte. I økologisk dyrkning anbefaler vi normalt at så lidt senere end vores konventionelle kolleger. Ved at udskyde såningen opnås en højere jordtemperatur, hvilket giver en hurtigere fremspiring og dermed bedre konkurrenceevne overfor ukrudtet. Samtidig giver en udskydelse af såtidspunktet bedre mulighed for at frembringe et godt såbed på lerjord, hvor det er almindelig kendt at det tager længere tid inden jorden er tilstrækkeligt afdrænet. Det er så en balance mellem en god etablering og konkurrenceevne på den ene side og lavere udbytte jo senere man sår.

Til belysning af dette er der i år udført to landsforsøgsserier med tre såtider i havre med hhv. korn og kløvergræs som forfrugt. Forsøgene med korn som forfrugt har været placeret ved Rønede (JB 7), på Fyn (JB 6) og ved Rødekre (JB 1). Forsøgene med kløvergræs som forfrugt har været placeret ved Rønede (JB 7), Rødekre (JB 1) og Tinglev (JB 2). Såtidspunkterne var hhv. primo, medio og ultimo april. Der er anvendt normal

udsædsmængde. Forsøgene er gødet med varierende mængde. Forsøgene er ukrudtsbehandlet efter behov. Der har generelt været moderat angreb af svampe bortset fra kraftig agreb af meldug i forsøgene ved Rødekre, hvilket trækker gennemsnittet op. Resultaterne er vist i tabel 1.

Som det fremgår af resultaterne har der i 2009 været et klart lavere udbytte ved den sene såning. Udbyttenedgangen er således på ca. 18,0 hkg. pr. ha ved at udskyde såningen med ca. en måned, fra omkring den 1. april til omkring den 1. maj. En 14 dages udsættelse har i begge forsøg medført en udbyttenedgang på 6 – 8 hkg. pr. ha. I forsøget med forfrugt korn er denne forskel dog ikke statistisk sikker. Samtidig med udbyttenedgangen er kvaliteten forringet - skalandelen stiger og HL-vægten falder. Dette er mest udpræget med korn som forfrugt, hvilket var forventeligt.

Samlet set giver disse forsøg et meget klart billede af konsekvenserne ved at så "for" sent. I år kan udbyttetabet måske være blevet forstærket, af en tør periode efter det sene såtidspunkt, som har medført en endnu senere fremspiring.

Tabel 1. Udbytter ved tre forskellige såtider i havre med korn som forfrugt. Gennemsnit af tre landsforsøg 2009.

Sådato	Meldug	HL-vægt kg/hl	Skalandel % af tørstof	Udbytte	
	% dækning			hkg/ha	Relativ*
Primo april	6	51,9	15	49,7	100
Medio april	6	48,5	18	41,0	83
Ultimo april	6	43,5	27	31,7	64
LSD				9,1	

Billede 1. Såtider i havre. Såning 3. april til venstre, den 14. april i midten og den 28. april til højre. Billede taget den 24. juni. Foto.: Inger Berelsen, Landscentret.

Tabel 2. Udbytte ved tre forskellige såtider i havre med kløvergræs som forfrugt. Gennemsnit af tre landsforsøg 2009.

Sådato	Meldug	HL-vægt kg/hl	Skalandel % af tørstof	Udbytte	
	% dækning			hkg/ha	Relativ
Primo april	16	51,0	17	55,1	100
Medio april	16	48,8	17	48,9	89
Ultimo april	13	49,3	20	37,9	69
LSD				4,1	

Konklusion

Sen såning medførte dårligere kvalitet og lavere udbytte

Så havre når jorden er tjenlig

Så helst ikke havre efter medio april.